

Sevärdheter i Ekopark Jovan

1 Längs en vacker bäck leder en markerad stig dig fram till en **järnockrakälla** som färgar vattnet rostbrunt. Stigen löper fram genom en mosaik av fina tallskogar och öppna myrar. Järnockra är en rostfärgad fällning och bildas när järnhaltigt vatten kommer upp till ytan, i exempelvis källor. Järnockra kan även ge mark och växter en rödaktig ton.

2 **Mejvanbäcken** ringlar sig fram genom en urskogslignande natur och bjuder på bra harr- och öringfiske. Här kan du också få se bävvar och deras dammar.

3 Omgiven av gamla tallskogar har du från **Jåvanberget** en milsvid utsikt över landskapet.

4 **Bubergets naturreservat** är ett av länets största urskogsartade områden nedan fjällskogen. Här finns en gles blandskog med partier av björk och gran, gott om döda träd och stora myrområden. I skogarna kan man se spår från flera bränder. Reservatet ingår i EU:s ekologiska nätverk, Natura 2000, över de mest skyddsvärda områdena i Europa.

5 Inramad av gammal tallnurskog slingrar sig **Jåvanbäcken** fram genom landskapet. Förr användes bäcken för flottning av timmer och spår från denna tid finns här kvar i form av mycket fina stenkistor. Här finns även **ekoparksbänken** av sten uppsatt som minne av ekoparkens invigning. Här kan du slå dig ner och njuta av den vackra miljön, lyssna till bäckens brus eller kanske koka kaffe över öppen eld.

6 **Istidsstenen**, i folkmun kallad **Storste'n**, är en rest från inlandsisens avsmältning. Stenen var förr ett bra riktmärke för de som vandrade mellan byarna och platsen var ett lämpligt ställe att ta en rast på under färden. Den markerade stigen som leder fram till stenen går genom trolska urskogslika granskogar.

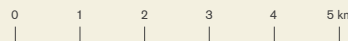
7 **Älvarynke** är ett dramatiskt landskap format av inlandsisens avsmältning. Här kan du vandra i en spännande barrskog där avlånga åsar varvas med djupa svackor.

Storste'n

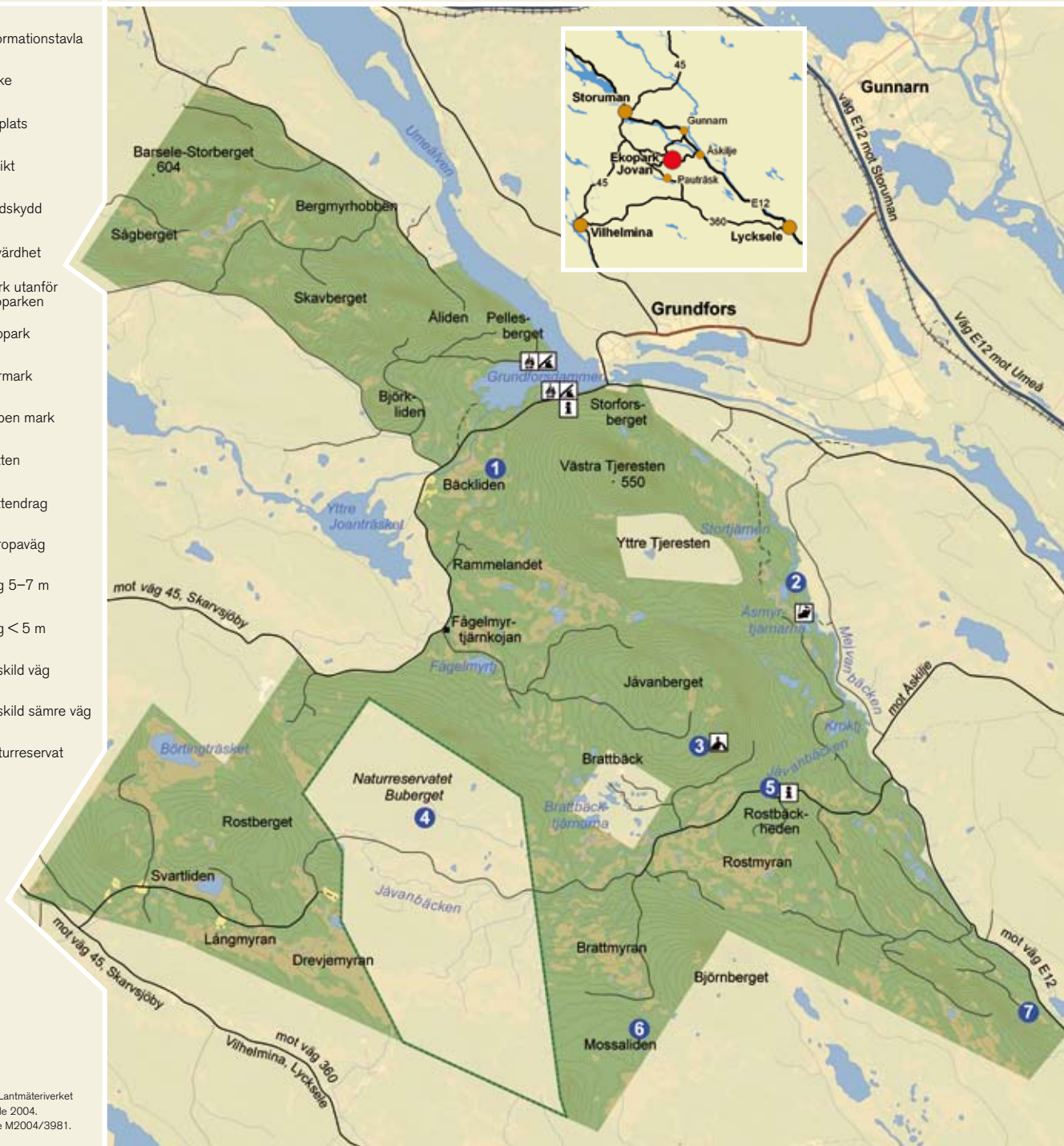

Ekopark Jovan

- Informationstavla
- Fiske
- Eldplats
- Utsikt
- Vindskydd
- Sevärdhet
- Mark utanför ekoparken
- Ekopark
- Myrmark
- Öppen mark
- Vatten
- Vattendrag
- Europaväg
- Väg 5–7 m
- Väg < 5 m
- Enskild väg
- Enskild sämre väg
- Naturreservat

Ur karta © Lantmäteriverket
Gävle 2004.
Medgivande M2004/3981.

Allemansrätten – frihet under ansvar!

Allemansrätten är en förmån som tillåter att vi rör oss fritt i skog och mark så länge vi tar hänsyn till växt- och djurlivet. Grundregeln är att inte störa – inte förstöra. Du får gärna tälta något dygn, plocka icke fridlysta blommor, svamp och bär. Du får även elda om det inte finns risk för brand, men glöm inte att släcka ordentligt efteråt. Mer information om allemansrätten kan du få av Naturvårdsverket på www.allemansratten.se

Vad är en ekopark?

En ekopark är ett större sammanhängande skogslandskap med höga naturvärden och naturvårdsambitioner. En ekopark är minst 1000 hektar stor och minst 50 procent av den produktiva skogsmarken används som naturvårdsareal. I ekoparkerna styr de ekologiska värdena över de ekonomiska.

Delta är Sveaskog

Sveaskog är Sveriges största skogsägare, med 15 procent av den produktiva skogsmarken, och en ledande leverantör av timmer, massaved och biobränsle. Företaget arbetar dessutom aktivt med markaffärer och tillhandahåller jakt och fiske samt mark för lokala företagare inom naturbaserad turism.

Skogen är kärnan i Sveaskog och företagets vision är att vara främst på att utveckla skogens värden. Genom att förvalta skogen föredömligt och arbeta lönsamhetsinriktat och med miljöhänsyn bidrar Sveaskog till en långsiktig hållbar utveckling. Sveaskog ska ge ägaren avkastning på skogskapitalet och vara en föredömlig arbetsgivare och affärspartner. Företaget satsar långsiktigt på forskning och utveckling och för en aktiv dialog med intressenter.

Verksamheten är decentraliserad och finns över hela landet. Koncernen omsätter cirka 6 miljarder kronor och har 730 anställda. Sveaskog ägs av svenska staten.

För mer information:

www.ekopark.se, www.sveaskog.se eller
Sveaskogs kundcenter 0771-787 100

SVEASKOG

Ekopark
Jovan

West Studios • Foto: Ulf Risberg/Ni, Bengt Andreasson/Megapix, Leif Östler, Niclas Sjödin, Hans Sundström, Veronica Edén • Tryck: Åtta45 Tryckeri AB • September 2007

SVEASKOG

Välkommen till Ekopark Jovan och Sveaskog

I Västerbottens inland, fem mil sydost om Storuman, breder Ekopark Jovan ut sig. Landskapet bjuder på en stor variationsrikedom. Som besökare kan du vandra omkring i urskogslika granskogar, plocka hjortron på vidsträckta myrmarker, fiska i porlande bäckar eller uppleva höga berg med storslagna utsiktsplatser. Flera kulturminnen inom området erbjuder dessutom en vandring i tiden.

Även djur- och fågellivet i ekoparken är rikt. Tjädern kan ses flaxa iväg genom skogen med ett brak och den orädda lavskrikan trivs i ekoparkens gamla skogar. Har du tur kan du också få se björn eller lo.

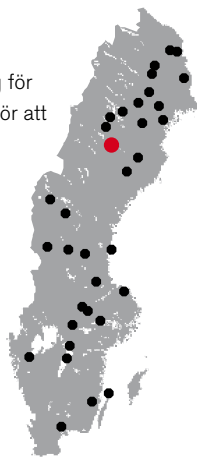
För att bevara och utveckla natur- och kulturvärdena i Jovans skogar har Sveaskog valt att göra området till ekopark

Stenkistor

Sveaskogs ekoparker – för naturen och människan

Ekoparkerna är ett av Sveaskogs verktyg för att arbeta med naturvård. Här arbetar vi för att bevara, återskapa och utveckla höga naturvärden. Minst hälften av den produktiva skogsmarken används för naturvård. Skogsbruk bedrivs i de flesta ekoparker, men anpassas till områdets natur- och kulturvärden. I ekoparken styr ekologiska värden över ekonomiska. Samtidigt sätts skogens betydelse för friluftslivet och människans välbefinnande i centrum. Sveaskog utvecklar sammanlagt 34 ekoparker runt om i landet. Tillsammans med Skogsstyrelsen tecknar vi särskilda naturvårdsavtal för samtliga ekoparker. Avtalen ska säkra ett långsiktigt skydd för natur- och kulturvärden. Ekopark Jovan invigdes 2007 och blev Sveaskogs 19:e ekopark.

Ekoparken bevarar och förändrar

För att bevara den biologiska mångfalden krävs olika metoder – alltifrån aktiv skötsel till orördhet. Många hotade djur- och växtarter är beroende av döda, gamla eller brandskadade träd för att överleva. En viktig skötselåtgärd i Ekopark Jovan är därför att genomföra kontrollerade naturvårdsbränningar. Bränder gynnar även återväxten av lövträd. Lövskog bidrar till en mångfald av växter och djur. För att öka andelen äldre lövträd hugger vi även ned en del tall och gran i unga lövskogar. Gamla tall- och granskogar ska få utvecklas fritt till naturskogar. Ekopark Jovan omfattar cirka 13 900 hektar, varav nästan 11 100 hektar är skogsmark. Tabellen nedan visar Sveaskogs långsiktiga naturvårdsambitioner för ekoparken.

Naturvårdssatsningen i Ekopark Jovan

Skogar med höga naturvärden	Utgångsläge 2007	Restaurering	I framtiden
Grannaturskog	10 %	2 %	12 %
Tallnaturskog	9 %	7 %	16 %
Lövrik barnaturskog	9 %	7 %	16 %
Lövnaturskog	2 %	7 %	9 %
Summa skog med höga naturvärden	30 %	23 %	53 %

I de resterande produktionsskogarna tar Sveaskog förstärkt hänsyn till natur- och kulturvärden. Den totala naturvårdsarealen i ekoparken blir därmed 64 %.

Tydlig brandhistorik

Innan människan lärde sig att bemästra skogsbränderna var det vanligt att skogarna brann regelbundet. Skogarna i Jovan var inget undantag och spåren efter eldens framfart är fortfarande tydliga.

Den sista stora branden i området härjade kring 1870 då en man från byn Börtingberg, väster om ekoparken, skulle bränna ett skogsområde vid byn för att skapa betesmarker åt sina djur. Branden slet sig dock och gick som en löpeld över den blivande ekoparken. Den stoppades inte förrän den nådde Umeälven i öst.

Brandpräglade tallskogar och urskogslika granskogar

I delar av ekoparken kan du gå långt utan att se några stubbar efter skogsavverkning. På de torrare markerna växer gammal tallskog där spåren efter bränderna är mycket tydliga. Där har skogen kommit upp naturligt efter brand och har sedan fått stå orörd, vilket har skapat höga naturvärden.

I de mer fuktigare partierna som även ligger på hög höjd har bränderna inte fått lika starkt fäste, vilket har skapat dagens urskogslika hänglavsklädda granskogar med gamla sälgar, björkar och aspar.

Dessa gamla skogar gynnar en rad hotade växter, insekter och fåglar. I Ekopark Jovan trivs bland annat den knallgula varglaven och lavskrikan, som är känd för att vara mycket orädd. Det är inte ovanligt att den äter direkt ur handen.

Lavskrika

Rikt djurliv

Här och var kan du se björniden i övergivna myrstackar eller under stenblock i håligheter i marken. Även de andra stora rovdjuren; varg, lo och järv passerar då och då genom Jovans skogar.

Rovdjuren är skygga och svåra att få se, men under en skogspromenad kan du vara ganska säker på att få se en tjäder flyga upp med ett brak framför dig. De är mycket vanliga i den gamla barrblandskogen där de också har sina spelplatser.

Den tretåiga hackspetten lämnar tydliga ringformade hackspår i många av ekoparkens granar och kungsörn kan ses segla över landskapet.

Intressant kulturhistoria

Ekoparken och intilliggande skogsområden har genom tiderna haft stor betydelse för befolkningen i området. Från slutet av 1800-talet och fram till 1960-talet var skogs- och flottningsarbete den huvudsakliga inkomstkällan för byarna runt ekoparken. Om vintrarna högg man i skogarna och på somrarna flottades timmer på Jåvanbäcken och Mejvanbäcken via Umeälven ned till sågverken och bruken vid kusten. Spår från denna tid finns kvar i form av mycket fina stenistor, flottningsrännor och spår från kojor där arbetarna bodde.

Fångstgropar, torparhusgrunder och spår från myrslätter är andra lämningar från svunna tider.

Landskapet har också varit viktigt för rennäringen som nyttjat området under lång tid för vinterbete och flytt av renar. Idag ingår området i Vapstenssamebys vinterbetesmarker.

Friluftliv i vildmarksmiljö

Med sin vackra vildmarksnatur är Ekopark Jovan idealisk för friluftsliv. För naturälskaren och äventyraren erbjuder ekoparken stora områden med urskogslika skogar och lövrika miljöer. Som besökare kan du också vandra omkring i skogar tydligt präglade av inlandsisen och flera av områdets kulturminnen erbjuder en trevlig naturmiljö.

Landskapet bjuder även på fina bärmarker. Blåbäroch lingon finns det gott om i barrskogarna och hjortron växer i hög numerär på ekoparkens många myrar.

Med Sverigefiskekortet kan du fiska i Mejvanbäcken, delar av Jovanbäcken och flera av ekoparkens tjärnar. Mejvanbäcken utgör ett fint bäckmete där den mesta fångsten utgörs av öring.

Utsikt från Jåvanberget

Varglav

Bärplockning

Jägare

Naturvårdsbränning